

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 1.7.2021

C(2021) 5021 final

κ. Κωνσταντίνο ΤΑΣΟΥΛΑ
Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
Βασιλίσσης Σοφίας 11
GR – 10021 ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Η Επιτροπή θα ήθελε να ευχαριστήσει τη Βουλή των Ελλήνων για τη γνώμη της σχετικά με τις πέντε προτάσεις κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αποτελούν μέρος του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο {COM (2020) 610-611-612-613-614 final}¹.

Το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο και οι προτάσεις που το συνοδεύουν καλύπτουν όλα τα στοιχεία για μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση της μετανάστευσης. Το σύμφωνο καθορίζει βελτιωμένες και ταχύτερες διαδικασίες σε ολόκληρο το σύστημα ασύλου και μετανάστευσης και εξισορροπεί τις αρχές της δίκαιης κατανομής ευθυνών και της αλληλεγγύης. Αυτό έχει ζωτική σημασία για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών και της εμπιστοσύνης στην ικανότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διαχειρίζεται τη μετανάστευση.

¹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/EK του Συμβουλίου και του προτεινόμενου κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης] {COM(2020) 610 final}. τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ {COM(2020) 611 final}, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817 {COM(2020) 612 final}. πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου {COM(2020) 613 final}. τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης] και του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για την επανεγκατάσταση] και την ταυτοποίηση παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών ή απάτριδων, σχετικά με τις αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου, και σχετικά με την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 {COM(2020) 614 final}.

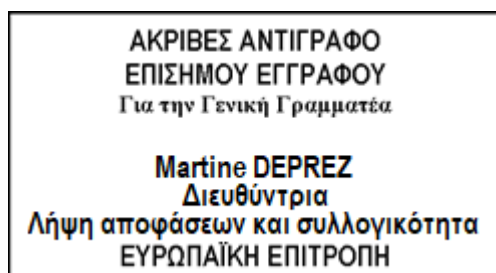
Η Επιτροπή λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις ανησυχίες που εξέφρασε η Βουλή των Ελλήνων. Απαντώντας στις παρατηρήσεις αυτές, η Επιτροπή θα ήθελε να παραπέμψει στο συνημμένο παράρτημα.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι οι διευκρινίσεις που παρέχονται με την παρούσα απαντούν στα ζητήματα που ετέθησαν από τη Βουλή των Ελλήνων και προσβλέπει στη συνέχιση του πολιτικού διαλόγου στο μέλλον.

Με εκτίμηση,

Maroš Šefčovič
Αντιπρόεδρος

Ylva Johansson
Μέλος της Επιτροπής

Παράρτημα

Η Επιτροπή εξέτασε προσεκτικά καθένα από τα ζητήματα που έθεσε η Βουλή των Ελλήνων στη γνωμοδότησή της και είναι στην ευχάριστη θέση να διατυπώσει τις ακόλουθες διευκρινίσεις.

Όσον αφορά την αποκαλούμενη *package approach* (προσέγγιση δέσμης), η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένες προτάσεις, ιδίως οι προτάσεις για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (OEEA), για το Eurodac, καθώς και για το πλαίσιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση, θα πρέπει να εγκριθούν το συντομότερο δυνατόν. Αυτό θα επιτρέψει την επίτευξη προόδου σε βασικούς φακέλους, η οποία, μεταξύ άλλων, θα καταστήσει δυνατή την παροχή συγκεκριμένης στήριξης για τις επιχειρησιακές ανάγκες των κρατών μελών. Η έγκριση αυτών των φακέλων δεν προκαταλαμβάνει τις συζητήσεις σχετικά με την ισορροπία μεταξύ αλληλεγγύης και ευθύνης.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τη Βουλή των Ελλήνων σχετικά με τη σημασία της ισχυρής συμμετοχής του ωφελούμενου κράτους μέλους στην ενεργοποίηση και τη λειτουργία του μηχανισμού αλληλεγγύης για τη μεταναστευτική πίεση. Οι αντίστοιχες διατάξεις θα ισχύουν άμεσα και θα παρέχουν τον αναγκαίο βαθμό ομοιομορφίας και αποτελεσματικότητας που απαιτείται κατά την εφαρμογή των διαδικαστικών κανόνων της ΕΕ σχετικά με το άσυλο σε καταστάσεις κρίσης και ανωτέρας βίας. Συγκεκριμένα, ο μηχανισμός θα ενεργοποιείται είτε κατόπιν αιτήσεως του οικείου κράτους μέλους είτε από την Επιτροπή με δική της πρωτοβουλία. Επιπλέον, η ολιστική αξιολόγηση της πίεσης, καθώς και ο καθορισμός των σχετικών συνεισφορών αλληλεγγύης, θα διενεργούνται από την Επιτροπή σε διαβούλευση με το ωφελούμενο κράτος μέλος.

Ο έλεγχος διαλογής, όπως προβλέπεται στην πρόταση για τον έλεγχο διαλογής των υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα {COM(2020) 612 final}, εισάγει ένα στάδιο πριν από την είσοδο, μετά το οποίο τα πρόσωπα παραπέμπονται ταχέως στην κατάλληλη διαδικασία, είτε στη διαδικασία ασύλου είτε στη διαδικασία επιστροφής, και σε αμφότερες τις περιπτώσεις διασφαλίζονται όλες οι εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής. Η προτεινόμενη διάταξη, σύμφωνα με την οποία οι υπήκοοι τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται σε σχέση με παράνομη διέλευση των εξωτερικών συνόρων ή υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας σε σημεία διέλευσης των εξωτερικών συνόρων δεν επιτρέπεται να εισέρχονται στην επικράτεια των κρατών μελών εν αναμονή του ελέγχου διαλογής, δεν συνεπάγεται κατ' ουδέν τρόπο ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξαιρούν τμήμα της επικράτειάς τους από το χαρακτηρισμό του ως τέτοιου ή να διενεργούν τον έλεγχο διαλογής σε εγκαταστάσεις εκτός της επικράτειάς τους. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 6 της πρότασης, ο έλεγχος διαλογής των εν λόγω υπηκόων τρίτων χωρών διενεργείται σε σημεία ευρισκόμενα στα εξωτερικά σύνορα ή κοντά σε αυτά, πράγμα που δεν σημαίνει ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μπορούν να εμποδίζονται να παραμένουν φυσικά στο έδαφος των οικείων κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των υπηκόων τρίτων χωρών που αποβιβάστηκαν μετά από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης. Αυτό που συνεπάγεται η πρόταση είναι ότι δεν επιτρέπεται η είσοδός τους, η οποία πρέπει να νοείται ως άδεια εισόδου από νομική άποψη. Η προσέγγιση αυτή είναι συνεπής με την ήδη υφιστάμενη εφαρμοστέα νομοθεσία και την πρακτική στα συνοριακά σημεία διέλευσης — στους αερολιμένες ή στους λεγόμενους ελέγχους δεύτερης γραμμής, όταν υπάρχουν

αμφιβολίες σχετικά με την εκπλήρωση των προϋποθέσεων εισόδου που ορίζονται στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Κατά τη διάρκεια των ελέγχων αυτών, θεωρείται ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν έχουν λάβει άδεια εισόδου στην επικράτεια και μπορούν να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή διαφυγής.

Ο έλεγχος διαλογής θα πρέπει να διαρκεί όσο το δυνατόν συντομότερο και, υπό κανονικές συνθήκες, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις πέντε ημέρες. Ωστόσο, η πρόταση προβλέπει ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν δυσανάλογος αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών πρέπει να υποβληθεί ταυτόχρονα σε έλεγχο διαλογής, η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί κατά 5 επιπλέον ημέρες κατ' ανώτατο όριο. Επιπλέον, εάν ο έλεγχος διαλογής έχει φθάσει τη μέγιστη διάρκεια των 5 ημερών, ή 10 ημερών σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο έλεγχος θα πρέπει να τερματίζεται αμέσως, ακόμη και αν δεν έχουν ολοκληρωθεί όλα τα στάδια, και, ανάλογα με κάθε περίπτωση, θα πρέπει να αρχίζει αμέσως διαδικασία αξιολόγησης αίτησης ασύλου ή διαδικασία επιστροφής ή άρνησης εισόδου, η οποία θα οδηγεί σε απόφαση που μπορεί να ελεγχθεί δικαστικά. Ως εκ τούτου, ο έλεγχος διαλογής αποτελεί αναγκαίο ενδιάμεσο στάδιο που συμπληρώνει και ενισχύει τους ήδη υπάρχοντες εναρμονισμένους κανόνες του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και δεν θα ισοδυναμεί με τη διατήρηση των προσώπων σε «αβέβαιη κατάσταση».

Σύμφωνα με την πρόταση για τον έλεγχο διαλογής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν κατάλληλες τοποθεσίες για τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα ή κοντά σε αυτά, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφία και τις υφιστάμενες υποδομές, διασφαλίζοντας ότι οι συλληφθέντες υπήκοοι τρίτων χωρών καθώς και όσοι παρουσιάζονται σε συνοριακό σημείο διέλευσης μπορούν γρήγορα να υποβληθούν σε έλεγχο διαλογής. Η πρόταση αφήνει περιθώριο διακριτικής ευχέρειας στα κράτη μέλη όσον αφορά την επιλογή των τοποθεσιών, καθώς και όσον αφορά τα μέτρα που απαιτούνται για την παραμονή των ελεγχόμενων προσώπων στη διάθεση των αρχών κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής. Η εγγύτητα των συνόρων είναι σημαντική για τον έλεγχο διαλογής στα εξωτερικά σύνορα. Η Επιτροπή δεν συμερίζεται την ανησυχία που εκφράζεται στη γνώμη, ότι η δημιουργία σημείων ελέγχου κοντά στα σύνορα θα λειτουργεί ως παράγοντας προσέλκυσης παράτυπης μετανάστευσης. Αντιθέτως, θεωρεί ότι η αυστηρή εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού για τον έλεγχο διαλογής είναι πιθανό να αποθαρρύνει την παράτυπη μετανάστευση, δεδομένου ότι θα ενισχύσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για τα σύνορα, την επιστροφή και το άσυλο.

Όσον αφορά τις δαπάνες που σχετίζονται με τα νέα αυτά καθήκοντα, η πρόταση ορίζει ότι μπορούν να καλυφθούν από τους πόρους που διατίθενται στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τη Βουλή των Ελλήνων σχετικά με τη σημασία της αποτελεσματικής οργάνωσης της χορηγίας επιστροφής. Σκοπός της χορηγίας επιστροφής είναι να διασφαλιστεί ότι οι καλά συντονισμένες συλλογικές προσπάθειες όλων των ενδιαφερόμενων φορέων — συμπεριλαμβανομένου, για παράδειγμα, του Frontex — θα συμβάλουν στην όσο το δυνατόν ταχύτερη εκτέλεση της επιστροφής, προσφέροντας πραγματική στήριξη στο επωφελούμενο κράτος μέλος.

Η Επιτροπή συμφωνεί επίσης με τη Βουλή των Ελλήνων ότι το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης θα πρέπει να καθορίζεται πρωτίστως βάσει δέσμης κριτηρίων. Στην πρόταση κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, η Επιτροπή είχε ως στόχο να περιορίσει τον αριθμό των περιπτώσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους πρώτης εισόδου, προσθέτοντας ορισμένα στοιχεία, όπως η διεύρυνση του ορισμού των μελών της οικογένειας, η διευρυμένη εφαρμογή των κριτηρίων που συνδέονται με τις άδειες διαμονής και τις θεωρήσεις, καθώς και η προσθήκη ενός κριτηρίου που συνδέεται με την κατοχή διπλωμάτων και τίτλων. Το κριτήριο της πρώτης εισόδου στο έδαφος της ΕΕ θα εφαρμόζεται μόνο εφόσον δεν εφαρμόζονται τα άλλα κριτήρια. Επιπλέον, η εφαρμογή αυτού του κριτηρίου θα εξισορροπείται από την εφαρμογή του προβλεπόμενου πλαισίου αλληλεγγύης.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τη Βουλή των Ελλήνων σχετικά με την ανάγκη να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας του Μαρτίου 2016. Η δήλωση ΕΕ-Τουρκίας εξακολουθεί να ισχύει και θα πρέπει να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται πλήρως ως το βασικό πλαίσιο για τη συνεργασία στον τομέα της μετανάστευσης. Πρόκειται για δέσμευση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και επίτευξης αποτελεσμάτων που απαιτεί προσήλωση και συνεχείς προσπάθειες από όλες τις πλευρές. Παρά τις προκλήσεις, η δήλωση έχει αποφέρει απτά αποτελέσματα με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των απωλειών ανθρωπίνων ζωών, τη μείωση των παράνομων διελεύσεων και των επικίνδυνων μετακινήσεων μεταναστών από την Τουρκία προς την ΕΕ, καθώς και τη βελτίωση της κατάστασης των προσφύγων και των μεταναστών στην Τουρκία. Η Επιτροπή υλοποιεί τις δεσμεύσεις που ανέλαβε στη δήλωση, συμπεριλαμβανομένης της παροχής χρηματοδοτικής βοήθειας στο πλαίσιο της Διευκόλυνσης για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία και των επανεγκαταστάσεων από την Τουρκία στην ΕΕ. Η Επιτροπή αναμένει από την Τουρκία να τηρήσει όλες τις δεσμεύσεις της, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της παράτυπης μετανάστευσης προς όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και της επανέναρξης της επανεισδοχής των επιστρεφόντων από τα ελληνικά νησιά, όπως επισημαίνεται στην κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του Υπατου Εκπροσώπου προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με τις εξελίξεις των πολιτικών, οικονομικών και εμπορικών σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας, που εκδόθηκε στις 22 Μαρτίου 2021².

² JOIN(2021) 8.